

DEKORERAT ÄVENTYR

Hon målar med akryl, väggfärg och dekorlack på gipsskivor och i toaletter. När Rita Martinsson fick uppdraget att färgsätta Boda Borg var det fritt fram för lekfullhet.

TEXT ANNA MATZINGER FOTO KARL ANDERSON

Oppetid:
Mån-Lör
9-20
Søn
11-20

Spensar opp

Spensar opp

DET ÄR TOTALT 18 ÄVENTYRSRUM. Gokart. Klättervägg. Ett fik. En restaurang. Boda Borg och Multi Challenge i Östersund är 7 000 kvadratmeter utmaningar, och i varje enskilt rum finns väggmålningar med jämtländska landskap, rymdresor, golfspelare, lastbilar och kossor. Alla motiv är målade med olika tekniker: Tusch, väggfärg, ådringsskrapa och akryl. Och man skulle kunna tro att ett dussin konstnärer bidragit med sina kunskaper.

Men nej, målningarna har en sak gemensamt – de är alla gjorda av dekormålaren Rita Martinsson.

Hon möter upp i det morgonlugna fiket en tidig onsdagsförmiddag för en paus från jobbet i Jack Rabbit-restaurangen som ska stå klar om tre veckor. Det blir en exakt kopia på hur den ser ut i filmen *Pulp Fiction* och alla detaljer är noggrant utvalda och väl studerade.

I eftermiddag ska hon till exempel måla stenvägg i natursten och en mus som klättrar i en av toaletterna.

– Jag letar först upp scenen i filmen, pausar, tar ett kort. Det ska ju se exakt likadant ut, säger hon.

Måleriteknikerna varierar.

– Till stenarna gäller ströppling och stänkmåleri och i toaletten använder jag en tvåkomponentsfärg.

RITA MARTINSSON SMÅPRATAR med personalen bakom disken, håller upp en kopp kaffe och slår sig ner. På väggarna finns, såklart, hennes målningar. De föreställer en öppen spis, en hylla, en kandelaber. Allt målat med trompe l'oeil-teknik, blandat med "riktiga" föremål som porslinskoppar, en vägghylla och en kamin. Sammantaget ger det ett verkligt och en smula humoristiskt intryck.

– Jomen, de köpte ju först den där puttiga fuskaminen och satte upp och då sa jag att "så där kan det ju inte se ut", därför målade jag till spiselkransen också.

Och just det där, att ta egna initiativ och hitta lösningar där andra ser problem, verkar vara högst typiskt Rita.

Om svårigheter, och vad som är mest krångligt i arbetet med väggmålningarna, säger hon bara:

RITA MARTINSSON

ÅLDER: 47 år.

YRKE: Dekormålare.

BOR: Pilgrimstad, Östersund.

FAMILJ: Gift med Conny, två söner, 9 och 12 år.

KARRIÄR I URVAL: Har gjort illustrationer och väggmålningar på Boda Borg – både på Irland och i Sverige.

AKTUELL MED: Väggmålningar i restaurangen Jack Rabbit i Boda Borg, Östersund.

– Svårt? Nej, det är inget som har varit svårt. Visst dyker det upp lite utmaningar ibland men då är det bara att komma på en lösning. Jag har svårt att se svårigheter överhuvudtaget.

De där utmaningarna har sett minst sagt olika ut. När hon skulle måla landskapet bakom driving rangen till exempel fick hon själv styra skyliften samtidigt som hon hängde ut från korgen och målade. När konferensrummet skulle göras fick hon en timme på sig att klura ut hur alltihop skulle se ut eftersom hantverkarna i princip stod och knackade på dörren. Resultatet blev ett ombonat och modernt sjöfartstema.

Och när hon förra året fick i uppdrag att måla väggarna i Boda Borg på Irland fick hon två veckor på sig, för ett jobb som beräknades ta sex.

– Det var lite tufft men det ordnade sig. Som jag sov när jag kom hem, tre dygn på raken.

Eftersom tiden var så knapp hann Rita Martinsson inte åka runt och titta på det irländska landskapet för att samla inspiration till målningarna. Det fick hon i stället göra på väg till och från pensionatet där hon bodde.

– Då satt jag med ögonen såhär, minsann, visar Rita och spärrar upp ögonen.

Målningarna skulle sedan göras på minerit, för brandskyddets skull, i stället för som hemma på gipsskivor. Väggarna var fyra meter höga så det blev mycket klättring på stege och hållande av färg, eftersom uppdragsgivarna köpt all färg i tiolitersbunkar i stället för de önskade fyraliters.

I ÖSTERSUND GÄLLER alltså gipsplattor som underlag. På det lägger Rita Martinsson en grundfärg och målar sedan med vanlig väggfärg. Direkt på väggen. På fri hand, helt och hållet utan skisser.

– Det har jag alltid gjort. Jag har skissen i huvudet och

Jag målar helst med akryl. Jag tycker om att kladda, lägga lager på lager. Det ska vara starka färger.◀

SÅ GÖRS VÄGGMÅLNINGARNA I BODA BORG:

1. Rita Martinsson jobbar fram idén tillsammans med snickare och eventuell sponsor.
2. Gipsskivorna grundas med grundfärg och rollas därefter med bottenfärg.
3. Hon målar för fri hand direkt på väggen, med vanlig väggfärg och använder nylonpenslar till konturena.
4. För vissa effekter blandas färg med v-slip för en mer tydlig struktur. V-slip med vatten blir lasyr.
5. Målningen lackas med parkettlack för ett skyddande lager.

jag tycker inte det blir bättre om jag ritar på väggen först. Och så går det ju fortare också.

Så har hon också erfarenhet från en hel drös med målningstekniker och manér, inte minst sedan tiden som art director i reklambranschen.

– Jag jobbade visserligen som ad men fick ofta göra illustrationer också. Jag brukade sitta på nätterna och öva olika manér, så att jag skulle kunna hoppa in för illustrationer som inte hade tid att jobba för oss.

Efter ett antal år i Stockholms reklammet bestämde hon sig för att flytta hem till Östersund. Där hann hon med sex år på en lokal byrå innan hon tyckte att det var dags att byta bransch helt.

– När jag började jobba med reklam skissade man

De lekfulla motiven i äventyrshuset Boda Borg är till största del målade på fri hand efter idéskisser på papper.

fortfarande med penna och papper, berättar hon.

Den färdiga skissen lades in i datorn och Rita åkte till tryckeriet och kollade med gubbarna där hur det gick.

– Jag hade kontakt med folk hela tiden och det gillar ju jag, att springa runt och surra med alla. Men sedan skulle jag plötsligt bara sitta och klicka på en dator. Det kändes helt själlöst så jag bestämde mig för att göra något annat.

Det andra blev, bland annat, Änglagård, ett chokladcafé i Pilgrimstad som ligger tre mil söder om Östersund. Hon fixade allt, från målning av väggar till att plocka dit möbler och mattor hemifrån. I dag står kaféet öppet tre vardagar i veckan, resterande tid jobbar Rita Martinsson med målningarna i Boda Borg eller med något av sina andra uppdrag som dekormålare, bildlärare och inredningsstylist.

Om det inte finns så mycket gäster går hon in i ateljén bakom fiket och målar på sina egna verk.

– Jag målar helst med akryl. Jag tycker om att kladda, lägga lager på lager. Det ska vara starka färger.

RITA MARTINSSON GILLAR också att hitta udda lösningar. Till förra årets utställning med änglatema kom hon med takmålningar gjorda på masonit i 120 x 120 cm. Och en moraklocka, dekorerad som en ängel.

– Ojoj, du skulle ha sett när jag kom släpande på alla mina grejer där, i värsta snöstormen. Där satt alla de

etablerade konstnärerna med sina verk, du vet, ”den här skulpturen har jag jobbat med i fem år och den är en del av min sjääääl”, och så kom jag släpande på allt det här, som jag hade gjort typ veckan innan. Men det är ju så jag är, säger hon och skrattar.

Hon avrundar med en tur in i den, i skrivandets stund, ganska ofärdiga restaurangen. Snickarna arbetar för högttryck, och det grundmålas och sågas och hamras i alla hörn. Hon verkar trivas som fisken i vattnet där hon strosar runt i målarbyxor och fleecetröja.

– Jag älskar den här miljön. Jag vill jobba nära hantverkarna, inte bara komma mot slutet och peka med hela handen. Det här gör vi tillsammans. 🌀

RITAS 3 FAVORITMATERIAL:

V-SLIP. För att det går att använda till det mesta. Blandat med färg ger det en sandig struktur, blandat med vatten blir det lasyr. Billigt och effektivt.

DEKORLASYR. Jag har bett att få köpa upp hela Herdins resterande lager eftersom de ska lägga ner.

ÅDRINGSSKRAPA I GUMMI. Använder jag för att skapa en touch av gammalt virke.